

De ingang van Kasteel Wijchen waarvoor Klinkers van Toen oude klinkers heeft geleverd

Hans Fransen

‘Het is een eer om met oude klinkers bij te dragen aan de circulaire economie en een authentieke sfeer’

Klinkers van Toen amoveert oude klinkers en geeft ze een tweede leven

Klinkers van Toen uit Vinkel voert amovatie uit en levert vanuit zijn locatie in Vinkel, waar ook de showtuin is gevestigd, oude klinkers aan overheden, bedrijven en particulieren. ‘Circulairiteit is vandaag de dag de normaalste zaak van de wereld’, vertelt Hans Fransen van Klinkers van Toen. ‘Oude klinkers geven bovendien een extra glans, doordat ze geschiedenis ademen.’

Auteur: Karlijn Raats

Oude klinkers liggen vooral in de streken en steden die van oudsher het rijkst waren. De rest van de wegen, straatjes en pleintjes was vroeger onbestraat. Klinkers van Toen verwijdert in eigen beheer oude klinkers op renovatielocaties. Soms liggen die oude klinkers aan de oppervlakte, soms liggen ze verscholen onder asfalt. Het verwijderen, ofwel ‘amoveren’, doet het bedrijf met elektrisch materieel, zoals een elektrische loader en elektrische kraan. Het transport naar de opslaglocatie in Vinkel gebeurt met een elektrisch aangedreven vrachtwagen. Wanneer het vakblad met Hans Fransen van Klinkers van Toen spreekt, geeft hij als voorbeeld de amovatie van een ventweg in Gouda. ‘Hier hebben we oude keiformaten van net na de oorlog geamoveerd’. Fransen benadrukt dat dit maar een voorbeeld is van de herkomst van oude klinkers. ‘Ze komen uit het hele land vandaan en soms ook uit het buitenland’, vertelt hij.

Oudere vastgoedobjecten

Fransen vindt het interessanter om te vertellen waar de oude klinkers allemaal een nieuwe plek vinden. ‘Vaak is dat rond oudere huizen, boerderijen, of gebouwen met een monumentale status, zoals kastelen en jachthuizen. De geschiedenis van deze vastgoedobjecten ligt er vaak niet om, zo imposant zijn ze. Dat daar oude klinkers bij horen, spreekt haast voor zich. Het is altijd weer een eer om oude klinkers te mogen leveren om enerzijds bij te dragen aan de circulaire economie en anderzijds aan het in stand houden van een authentieke sfeer rond een vastgoedobject.’

Bij een illustere geschiedenis horen historische ademende klinkers

Hij beschrijft een van die pareltjes waar Klinkers van Toen in de zomer van 2022 voor circa

800m2 oude klinkers heeft geleverd: Kasteel Wijchen in de gelijknamige Gelderse plaats Wijchen. Kasteel Wijchen bestaat al meer dan duizend jaar en is vanaf de veertiende eeuw van een toren uitgebreid tot de omvang die het nu heeft. Het Kasteel van Wijchen kent vele illustere bewoners, onder wie Gijsbert en Diederik van het adellijke geslacht Bronckhorst-Batenburg, die in 1568 – het jaar waarin de Tachtigjarige oorlog begon – in opdracht van Alva in Brussel werden onthoofd. Ook Emilia, de dochter van Willem van Oranje, woonde er vanaf 1614 tien jaar met haar gezin. Zij bouwde op de restanten van de oude burcht een nieuw kasteel in de Hollandse renaissancestijl. In 1906 brandde het kasteel helemaal uit door een schoorsteenbrand, op de buitenmuren na. Gelukkig was drie jaar ervoor een uitvoerige beschrijving van het kasteel gemaakt door de Rijksdienst en kon het kasteel opnieuw worden opgebouwd. Fransen: ‘In 1932 kocht de gemeente Wijchen het kasteel en vestigde er tot 1981 haar gemeentehuis. Nu vervult het kasteel met name representatieve functies en is het een raadhuis, museum en een prachtige trouwlocatie.’

Veilige toegang

‘De grote entree naar het kasteel, het pad onder de oude maar gerenoveerde toegangspoort en delen van de binnenplaats zijn opnieuw bestraat met de oude klinkers’, vertelt Fransen. Ook het pad naar de oude paardenstallen, waar van oudsher klinkers lagen, is opnieuw bestraat met oude klinkers. ‘Voor een veilige en schone doorgang van de paarden mocht het pad niet modderig of glad worden. Vandaar dat het pad naar de stallen haast overal was bestraat met stenen. Omdat klinkers harde stenen zijn, nemen ze nauwelijks water op. Dit zorgt ervoor dat ze niet snel glad worden als het vriest – met uitzondering van ijzel – en evenmin worden ze glad door mos- en algengroei wanneer ze in de schaduw liggen. De hardheid van het gesteente had vroeger nog een functie: het verbrokkelde niet wanneer er constant paard en wagens overheen reden. Vandaag de dag lopen er geen paarden meer in en uit het kasteel, maar het kasteel is openbaar toegankelijk en moet dus veilig en goed begaanbaar zijn voor al het publiek.’

Authentiek beeld

De oude klinkers ‘brons-genuanceerd’ zijn na aanvraag gemonsterd aangeleverd, waarna ze bij de gemeente Wijchen als mooiste uit de bus

‘De geschiedenis van monumentale vastgoedobjecten liegt er niet om, daar horen oude klinkers bij’

kwamen. ‘Brons-genuanceerd is een combinatie van geelbruine klinkers met hier en daar een paars of mangaan accent’, legt Fransen uit. ‘De gelegde oude klinkers zorgen daarmee niet alleen voor een veilige begaanbaarheid, maar ook voor een mooi aanzicht.’

Volledig circulair

Wat Klinkers van Toen ook als dienst levert, is het amoveren van oude klinkers om deze vervolgens tijdelijk op te slaan op pallets op eigen terrein voor de duur van een renovatie. Ze worden teruggeleverd aan de klant wanneer deze in het renovatieproces klaar is om de oude klinkers terug op hun plek te leggen. ‘Amovatie is altijd circulair, maar bij het terugplaatsen van de oude klinkers op dezelfde locatie wordt dat helemaal duidelijk. Wij ontzorgen zowel overheden als aannemers daarin, van A tot Z.’

www.klinkersvantoen.nl

